

Video som stöd för barn med språkstörning

Lovisa Elm leg. Logoped och doktorand på Institutionen för biomedicinska och kliniska vetenskaper, Linköpings universitet

---

Bakgrund: Språkstörning är relativt vanligt förekommande hos barn och innebär att barnet har en avvikande språklig utveckling av sitt modersmål jämfört med jämnåriga. För att stärka den språkliga och kommunikativa utvecklingen är det viktigt att barnet får logopedisk behandling som är kopplad till de behov barnet upplever i sin vardag.

Syfte: Syftet med projektet är att kartlägga hur logopeder arbetar idag med barn med språkstörning, med fokus på hur insatserna är kopplade till barnens språkliga och kommunikativa förmågor och behov i vardagen. Syftet är också att pröva och utvärdera ett nytt logopediskt arbetssätt som utgår från videofilmer av barnens kommunikation i hemmiljö.

Metod: För att kartlägga de logopediska insatserna för barn med språkstörning användes en enkät och logopeder fick även diskutera ämnet i fokusgrupper. Enkäten skickades ut till logopeder i hela Sveriges och totalt 163 svar inkom. I fokusgrupperna deltog 15 logopeder som delades upp i tre fokusgrupper. För att undersöka det nya arbetssättet så får barnen först vanlig behandling på sin logopedmottagning och sedan den nya videobaserade behandlingen. Utvärdering görs genom att barnen testas med språktest, att vårdnadshavare intervjuas och att familjerna filmar barnet hemma. Alla dessa delar genomförs före och efter respektive behandling samt i en uppföljning tre månader efter avslutat behandling.

Resultat: Resultaten från enkäten visar bland annat att logopeder i hög grad använder sig av resultaten från språkliga test när de planerar behandling för barn med språkstörning. För att få en bild av barnens förmågor och behov i vardagen använder logopeder framför allt information från vårdnadshavare och observationer av barnet på mottagningen. I fokusgrupperna beskrev logopederna att de upplevde sig själva som frånkopplade barnens dagliga sammanhang. Samarbetet med vårdnadshavare och pedagoger beskrevs som viktigt, men även att resurserna och förmågan hos dessa varierade vilket upplevdes som en utmaning för att kunna ge rätt vård. De första resultaten från behandlingsstudien pekar på att vårdnadshavarna är nöjda med den nya videobaserade behandlingsmetoden och att de känner sig mer delaktiga i behandlingen jämfört med vid vanlig logopedisk behandling. De upplever även att de fått värdefulla kunskaper kring hur de kan stimulera språkutvecklingen i vardagen. De deltagande familjerna beskrev att de inte upplevde filmningen som betungande utan att det snarare bidrog till att hela familjen deltog i behandlingen.

Konklusion/betydelse: Resultaten bidrar med kunskap om möjligheter och svårigheter i logopedisk klinik när det gäller att rikta insatserna mot barnens styrkor och behov i vardagen. Resultat från språkliga test ger viss information om barnens språkliga förmågor, med det ger lite information om barnets kommunikativa förmågor och de behov och utmaningar barnet upplever i sin vardag. För att inkludera detta i den logopediska praktiken skulle videofilmning kunna vara ett alternativ. De flesta vårdnadshavare har, oavsett socioekonomisk tillhörighet, idag tillgång till mobilkamera och kan relativt enkelt filma situationer i barnets hemmiljö. Att utnyttja den teknik som finns tillgänglig i de flesta familjers vardag verkar vara underutnyttjad, och skulle eventuellt kunna fungera som ett värdefullt komplimenterande verktyg i logopedisk verksamhet.

Spridning av resultaten:

Resultaten kommer att sammanfattas i vetenskapliga artiklar, varav artiklarna för delstudie 1 och 2 är inskickade till olika tidskrifter. Resultaten kommer även att presenteras på konferenser. Delstudie 1 är hittills presenterad på en nationell och en internationell konferens.